

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c) – 2 iulie 2014
Istorie

Varianta 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „După pacea de la Kuciuk-Kainargi (1774) [...] *problema orientală* se complică în funcție de noile desfășurări militare. Imperiul rus și monarhia austriacă manifestă în continuare tendințe expansioniste [...]. Întâlnirea Ecaterinei a II-a cu Iosif al II-lea [...] deschide calea unei viitoare *antante* antiotomane.[...] Ecaterina a II-a propune crearea unui stat între cele trei mari imperii sub numele de Dacia, format din Moldova și Țara Românească, cu un suveran de religie creștină ortodoxă. Statul urma să fie independent, fără a putea să fie încorporat de Rusia sau Austria. [...]

În realitate, cele două imperii continuă să aibă pe mai departe propriile interese față de Imperiul Otoman, astfel că alianța austro-rusă facilitează expansiunea Rusiei. [...] Războiul izbucnit în 1787 [...] a oferit un nou prilej forțelor locale să participe la lupta împotriva stăpânirii otomane și totodată diplomației europene să-și manifeste interesul față de Principate. Proiectul regatului dacic și tendința Austriei de stăpânire efectivă a teritoriilor ocupate au readus în discuție statutul internațional al Țării Românești și Moldovei. [...] Astfel, declinul militar otoman și intervenția puterilor europene în raporturile turco-române crează un cadru larg de manifestare pentru mișcarea de emancipare națională.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „În șirul războaielor ruso-turce [...], războiul din anii 1828-1829 a avut consecințele cele mai importante pentru evoluția societății românești. Tratatul de la Adrianopol (2/14 septembrie 1829) cuprindea un articol și un act separat relativ la Principatele dunărene, care reafirma și consolida autonomia lor administrativă [...]. Potrivit tratatului de la Adrianopol, până la achitarea despăgubirilor de război ce urmau a fi plătite de Imperiul Otoman, Moldova și Țara Românească urmau să rămână sub ocupația rusă.

[...] Administrația rusă a avut drept obiectiv să consolideze condominiul ruso-turc, instituit asupra Principatelor și să pregătească anexarea lor de către Rusia. Câștigarea simpatiei populației și, în primul rând, a clasei politice trebuia asigurată printr-o politică luminată, de reforme, care să contribuie, prin modernizare, la progresul societății moldo-muntene. [...] *Regulamentele organice* au îndeplinit funcția unei constituții și, în pofida unor vestigii ale medievalității și a consacrării poziției predominante a mării boierimi, ele au contribuit la modernizarea, în ansamblu, a societății românești.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți actele cu rol de constituție, precizate în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați cele două Principate Române precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că Principatele ajung sub stăpânire rusă în urma războiului ruso-otoman. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **A**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice prin care statul român se implică în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni la care participă România alături de mari alianțe din secolul al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Mica Înțelegere a fost creată din necesitatea resimțită de România, Cehoslovacia și Iugoslavia de a-și apăra propria securitate. [...] Înțelegerea consta în trei înțelegeri bilaterale – Iugoslavia cu Cehoslovacia (semnată la 14 august 1920), România cu Cehoslovacia (23 aprilie 1921) și România cu Iugoslavia (7 iunie 1921) [...]. Caracterul defensiv al Micii Înțelegeri a fost pus în evidență prin sprijinirea consecventă de către aceasta a dezarmării și a înțelegerilor internaționale pentru scoaterea în afara legii a războiului ca mijloc de reglementare a diferendelor. [...]

Una dintre principalele rațiuni ale creării Micii Înțelegeri a fost în primul rând aceea de a arăta Marilor Puteri că națiunile Europei Centrale se pot ocupa de propriile lor probleme și că nu vor tolera să fie în continuare doar simple obiecte de târguială între alții. [...] Membrii Micii Înțelegeri au pus sub semnul întrebării ideea că Marile Puteri ar putea dispune în problemele Europei de Est fără a-i consulta. [...]

Mica Înțelegere n-a reușit să dobândească unitatea necesară [...]. La întâlniri ale miniștrilor de Externe ai Înțelegerii [...] Titulescu și-a exprimat îngrijorarea față de absența unor puternice legături între cei trei aliați [...]. Drept rezultat al unei intense activități desfășurate de către N. Titulescu, E. Beneš [...] și B. Jevtić [...], așa-numitul Pact de Organizare al Micii Înțelegeri a fost elaborat și aprobat la 16 februarie 1933. Acesta prevedea transformarea slabei alianțe existente într-o comunitate unită, având propria sa personalitate legală distinctă. El stabilea că, din acel moment, fiecare tratat politic și fiecare înțelegere economică având o semnificație politică, încheiate de unul dintre membrii comunității, trebuia să aibă aprobarea unanimă a celor trei parteneri.”

(K. Hitchens, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți ministrul de externe al României precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la caracterul defensiv al Micii Înțelegeri. **2 puncte**
3. Menționați o înțelegere bilaterală a României și anul semnării acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la atitudinea Micii Înțelegeri față de Marile Puteri. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Pactul de Organizare al Micii Înțelegeri semnat în 1933, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice democratice sunt aplicate în statul român, în prima jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre instituțiile centrale din spațiul românesc în secolele al XV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc în secolul al XV-lea și menționarea a două caracteristici ale acesteia;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la implicarea unei instituții centrale din spațiul românesc în conflicte militare din secolul al XVI-lea;
- menționarea a două acțiuni diplomatice în care este implicat reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc în secolele al XVI-lea – al XVII-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.